

Назарко Анастасія ,
учениця Глодоської
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів
Глодоської сільської ради
Новоукраїнського району
Кіровоградської області

ФОТІЙ МЕЛЕШКО І ЙОГО «ТРЕТЕ ПОКОЛІННЯ» ЗА ПОВІСТЮ «ТРИ ПОКОЛІННЯ»

У статті здійснюється спроба через художні образи дітей розкрити погляди, думки і мрії автора повісті «Три покоління» Ф. Мелешка про майбутнє України та шляхи її розбудови.

***Ключові слова:** художній образ, «третє покоління», доля України, позиція автора.*

Є люди, які цікавляться історією України, а є її творці. Тим, хто стояв біля витоків української незалежності є наш земляк – політичний і громадський діяч, революціонер, письменник-емігрант Фотій Минович Мелешко. Проживаючи в Чехії, він підтримував дружні зв'язки з талановитими українськими літераторами: Євгеном Маланюком, Іваном Багряним, Уласом Самчуком. Їхні твори надихали служити Україні і розповідали про неї. Ф. Мелешко мріяв, щоб українці стали щасливими на рідній землі. Саме єдність письменника з рідним краєм, його бажання бачити Україну заможною, віра у невичерпну силу та енергію нації витворила в його уяві сюжет і героїв «Трьох поколінь». Люди століттями мріяли про нове суспільство, у якому вони житимуть щасливо, бо ж заслуговують того. Успадкувавши від старших поколінь наполегливість, упертість, працелюбство, наймолодше третє покоління мало довести справу до кінця. Цього прагнув автор незакінченого твору «Три покоління».

Змалювання образів дітей – представників «третього покоління» на тлі суспільних проблем кінця ХІХ – початку ХХ століття було поширеним

явищем в українській літературі. Це відображено в творах М. Коцюбинського, Б. Грінченка, В. Винниченка та інших. Твори про дітей періоду 20-30-х років (А. Головка, І. Микитенко) будувалися вже на засадах соцреалізму, де поняття єдності роду чи наступності поколінь переслідувалися владою. Ф. Мелешко мав можливість вільно висловити своє бачення майбутніх господарів України, тому навіть повість назвав промовисто – «Три покоління», свідомо зваживши значення кожного покоління для побудови щасливого майбутнього.

«Третє покоління» в повісті – це ті, хто на досвіді попередників – батьків та дідів – прокладав свій шлях у майбутнє, пам'ятаючи про їхні настанови та враховуючи їхні помилки.

Сьогодні особлива увага приділяється творчому здобутку письменників діаспори, чії імена повертаються в українську літературу. Це стосується і нашого земляка Ф.М. Мелешка, чиє ім'я не так давно стало відомим загалу. Але творчість письменника-емігранта досі є малодослідженою, а його твори досі недосяжні широкому колу читачів.

Зважаючи на пошвавлення наукового інтересу до вивчення літератури рідного краю, в контексті якої постать Ф. Мелешка займає гідне місце, можемо говорити, що вивчення творчості письменника-земляка **актуальне** з погляду розуміння літературного процесу Кропивниччини.

Наукова новизна даної роботи полягає в тому, що ми вперше зробили спроби проаналізувати події повісті «Три покоління» через художні образи представників «третього покоління», тобто через образи дітей, а також визначити позицію автора у творі.

Мета роботи – через художні образи дітей розкрити погляди, думки і мрії автора повісті про майбутнє України та шляхи її розбудови.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання наступних **завдань**:

- прочитати повість «Три покоління» Ф. Мелешка;
- розкрити образи представників «третього покоління» Юрася Тарана, Івася та Масі Степаненків;

– визначити їх роль у розкритті задуму твору та позицію автора в ньому.

Розкриваючи образи наймолодшого третього покоління в повісті «Три покоління», автор цікавиться темами дитячого сприйняття світу, його відкриванням, набуттям досвіду, пригодами, ризиком і різними ситуаціями. У такий спосіб письменник розкриває процес самоствердження дитини, а психологічна складність у розкритті образів, що зумовлена глибинним усвідомлення дітей самих себе й своєї ситуації, відкриває широке поле для їх сприйняття й інтерпретації.

Звернення митця до періоду кінця XIX – початку XX століття є не випадковим. У складних перипетіях минуло дитинство і юність самого письменника. Він зображує події, які розгортаються на його малій батьківщині, де все до болю знайоме й рідне, до найменших дрібниць відоме й дороге.

Ф. Мелешко із великою майстерністю реалістично змальовував життя і психологію своїх малих героїв не лише з побутового чи соціального боку, а й з психологічного. Максима Степаненка він наділяє найкращими рисами, серед яких повага і любов до матері, емоційність, доброзичливість, співчуття.

Письменник дає змогу зрозуміти, що в екстремальних ситуаціях дитина одразу дорослішає. Ця дорослість проявляється і в думках, і у вчинках дітей. Фотій Мелешко змальовує своїх малих героїв з однаковою любов'ю – чи то Юрка Тарана, чи бідняцьких дітей Петра Степаненка. У листі до свого побратима з політичної діяльності Василя Недайкаші від 21 грудня 1957 року письменник пише з Нью-Йорка: «Я справді люблю малих дітей, особливо того часу, поки вони слухають мене...» [6].

Літературознавці і критики діаспори справедливо називають повість «Три покоління» найбільшим літературним здобутком нашого земляка. Професор В. Чапленко писав, що цей твір «залишається в історії українського письменства документом доби кінця XIX – початку XX століття. А відомий літературний критик – емігрант Ігор Качуровський

поставив незакінчену трилогію Ф. Мелешка на один рівень з повістю «Волинь» Уласа Самчука [8]. Важлива роль у творі належить сільському хлопчику Максиму, через світосприймання якого ведеться авторська розповідь.

Повість «Три покоління» — твір багатопроблемний. Однією з проблем є життя дитини в родині, формування її життєвих орієнтирів та вплив виховання на подальшу долю майбутніх творців нового суспільства, а, отже, на долю творців нової України.

Фотій Мелешко, хоч і жив у далекій Америці, але добре знав, що за соцреалістичною доктриною говорити й писати про покоління в українській літературі категорично заборонялося, адже такий підхід розбивав моноліт радянської літератури з її лозунгами однастайності думки, комуністичної партійності та класовості. У нього ж була можливість писати так, як думав, тому навіть повість про рідне село назвав «Три покоління». Автор показує панорамне бачення роду протягом життя трьох поколінь. На нашу думку, не випадковим у назві твору є слово «три», адже воно несе якесь особливе значення. Ця магія трьох поколінь роду дає його представникам силу, мужність, енергію для поступу до кращого життя. Це ніби в казці, і читач чекає тієї «казки» зі щасливим кінцем.

З першої частини повісті дізнаємося про нелегку долю Юхима Стельмаха та його дружини, про хиби родинного виховання Оксани, що призвело до багатьох бід у її особистому житті.

Як відомо, саме сім'я – один з найголовніших і найстарших соціальних інститутів у всіх суспільствах. Оскільки із сімей складається держава, то міцність сім'ї визначає міцність держави. Оксана ж не мала постійної підтримки з боку родини, бо батько часто був неуважним до неї, це й стало причиною багатьох помилок у житті жінки. Можливо, усвідомивши помилки батька, вона намагається уникнути їх у вихованні свого Юрасика. Оксана робить усе, щоб була повноцінна родина, намагається якнайкраще не тільки забезпечити сина, а й дати йому уроки доброти та людяності. Вона,

ненавидячи Петра Степаненка, прищеплює любов до його сина Юрасю. Отож, як бачимо, діти враховують помилки своїх батьків, стараються їх не повторити. На нашу думку, Ф. Мелешко намагався донести читачеві, що бути добрим сім'янином – так само важливо, як бути кваліфікованим спеціалістом, успішним політиком, сумлінним громадянином. Автор так підносить нам життя Юрасика, що ми переконані: він буде щасливою людиною, справжнім господарем. Він успадкує найкраще від своїх дідів та батьків.

А от у сім'ї Степаненків не все так злагоджено. Проте сини Петра все одно намагаються стати господарями, вони вчаться на помилках своїх батьків: не схотіла Тодоська просапати баштан – то нічого й не вродило. Тому таким завбачливим виявив себе Івасик: він не продає сіно, а береже його для майбутньої корівки. Письменник показав, що кожне покоління українців проходило певні випробування, долало їх, робило висновки, у боротьбі за виживання гартувало свій характер, волю, мужніло, відстоювало своє право на вільне, багате, щасливе життя.

Ми припускаємо, що у своєму творі автор не хотів виділити якесь окреме покоління, а хотів показати саме єдність роду, засновану на повазі до старших, до батька-матері, до традицій, досвіду. Звичайно, час змінюється. І оте «третє покоління», маючи твердий ґрунт під ногами, по-новому буде жити, використовуючи здобутки науки, навіть техніки, стане всебічно розвиненим та культурним. Зародки вищої свідомості побудови життя бачимо на прикладі господарювання Семена Буревія.

Отже, третє покоління українців – це ті, хто мав можливість не бути першовідкривачем у певній діяльності, наприклад, у господарюванні на родючих ґрунтах України, а ті, хто має опору в житті – той досвід старших поколінь, на який можна зіпертися, використати в майбутньому. Це покоління є сильнішим за попередні, бо має під собою підґрунтя, створене дідами та батьками. Воно не має задумуватися над тим, де господарювати, бо батьки вже про це подбали, а досвід дідів у цьому допоможе. Недарма

старий Юхим Стельмах перед тим, як піти на той світ, навчає Юрасика своєму ремеслу, передаючи свій досвід та мудрість представнику наймолодшого покоління свого роду. Він показав онуку, що треба гідно жити та гідно піти на вічний спочинок.

На нашу думку, у своїй повісті «Три покоління» Ф. Мелешко хотів показати, що на початку ХХ століття склалися всі умови для того, щоб побудувати вільну заможну державу. У листі до Василя Недайкаші від 8 вересня 1965 року він писав: «...не можна рівняти стан перед 1917 роком з теперішнім. Царська русифікація в порівнянні з теперішньою, коли наче є й українські школи, була виграшною. Тоді ми мали дуже сильну гілку – селянство, яке зберігало в собі основи нації, тепер же ті основи докінчуються в концстроках, навіть в так званих совгоспах та совхозах».

«Три покоління» – повість певною мірою автобіографічна. Дитинство письменника було нелегким. Він знав, що таке важка праця. Тому він так добре розуміється на тому, як жили його маленькі герої, з любов'ю зображує їх. Він вірив, що саме їм судилося зробити корінні зміни в суспільному житті, бо ж мали оті «основи нації».

З фрагменту III частини повісті стає відомо: брати Степаненки стають демократами, у них у хаті збираються люди, їх ледве не арештували. Через це мати відправляє Максима в Росію. І хто знає, чи встоїть він на тих демократичних позиціях, чи піде служити більшовикам.

Таким чином, думки про майбутнє України, присутні в творчості письменників-сучасників Є. Маланюка, В. Винниченка, У. Самчука, Фотій Мелешко художньо зображує в діях своїх малих героїв – отого «третього покоління», яке було йому близьким і рідним, бо ж саме його дитинство припало на час, художньо відтворений у повісті. І саме його покоління судилося виборювати незалежність України в 20-х роках минулого століття. І хоч не вдалося дійти до мети, письменник переконаний, що єдність роду, зв'язок поколінь є тим фундаментом, який здатний витримати майбутнє України, що мають вибудувати разом і Юрко Таран, і брати Степаненки.

Магічне число «три» в назві повісті, немовби передвіщує читачеві: все буде добре, адже загартоване обставинами життя «третьє покоління» українців мало багато можливостей, щоб стати господарями на рідній землі.

Як бачимо, у повісті «Три покоління» Ф. Мелешка яскравими постатями є не тільки дорослі (Петро Степаненко, Оксана Таран, Семен Буревій, Юхим Штельмах та ін.), а й образи отого «третього покоління», якому судилося творити майбутнє.

Представниками цієї групи героїв у повісті є син Оксани Таранихи – Юрась, діти Петра Степаненка – Мاسя та Іван. З Юрком Тараном ми вперше знайомимося на перших сторінках твору Ф. Мелешка. Хлопчика люблять, пестять у родині Таранів. У Петра Степаненка є родина, де четверо дітей, які його не дуже радують, бо хочуть їсти, а в голодний рік не щедрим був урожай: «... поморщилися б і ви, кумо, – белькотів Петро, – коли б мали четверо дітей. У полі не вродило, а в засіках з весни порожньо». А от у Таранів засіки, за словами Оксани, «тріщали» від збіжжя.

Юрась – дитя грішного кохання Оксани та Петра. Мати щедро і щиро відкриває своєму синові світ навколо. У степу вона показує йому зайчика, розповідає що та як. Це маленьке дитя рятує від смерті власного батька, уберегши від ще одного страшного гріха свою матір: «Малий Юрасик, несподівано для мами, хапається своїми рученятами за віжки, плаче, кричить: «Дядю, дядю, наїдемо!»».

Автор із симпатією змальовує портрет дитяти, використовуючи влучні порівняння та метафори. Наприклад: «Маленький Юрасик тріпав ручками, підстрибував, мов мале орленя в гнізді, випробовуючи свої крильця, муштрується до свого орлиного лету». Отже, читач очікує, що з цього хлопчика виросте справжній орел-козак.

А поки Юрасик маленький, він купається у любові матері, перебуває завжди під її пильним оком. Коли Оксана порала своє господарство, синок бавився з усіма домашніми тваринами. Юрасик завжди був поруч з матір'ю, яка відкривала йому навколишній світ. Ось вони їдуть удвох під Умань до

Буревія. Усе побачене по дорозі захоплює дитину, до всього він придивляється, про все запитує. Він є центром уваги, куди б не повезла його мати: чи то перебуваючи в гостях у панотця в Торговиці, чи то на хуторі в Семена Буревія.

З малих літ Юрась багато чого бачить, про все розпитує. Йому однаково цікаво дізнатися, що таке бандура і хто такий Тарас Шевченко та чого він дивиться на нього.

Юрасик, хоч і ріс єдиним у сім'ї – дитина компанійська: «...і уже зранку мав собі товариство: троє внучат Буревія, діти його сина Миколи».

Оце «третє покоління» цікавилось всім тим, що було поруч: павичем, на якому хотілося покататися, бандурою, що для нього здавалася «великою мискою з довгим держакон», піснею, почутою від Семена Буревія.

Мати Оксана дуже трепетно і серйозно ставить до виховання сина, заздалегідь планує його майбутнє. Вона радиться з Буревієм, чи тримати сина при собі, чи віддати в «довгу науку». І досвідчений господар радить віддати Юрася вчитися в Уманську сільськогосподарську академію, щоб землю обробляти з розумом. Ось як Семен повчає Оксану: «Бог дав землю людині і розум. Коли ті два Божі дари сполучити, приклавши силу, то може вийти велике діло!».

Малий Таран зростав у родині, де, здавалося, панувала ідилія. І як би там не було, а його тут любили. Батьки брали з собою дитину в поле, на баштан чи косовицю. На гарбі вони їхали поруч рядком. Батько й мати чисто одягнені, охайні, статечно розмовляли про свої господарські справи. Автор підкреслює: «І ніхто в світі не міг би Гната переконати, що це синок не його, а тільки Оксанин...». Отож, батько Гнат був для хлопчика рідною людиною, бо «... для дитини батьком є той, хто по-батьківському дитину доглядає й виховує...» [7, с. 98].

Але в Юрасика ще одна рідна йому людина – це дід Юхим Штельмах, який безмірно любив свого єдиного внука. При зустрічі з

Юрасем старий коваль розпитує і про справи в школі, і про захоплення. Він намагається передати представнику «третього покоління» свого роду найважливішу справу свого життя. І перед тим, як покинути білий світ, подарував онуку фартух і свої знання. Дід заповів онукові все, що мав: і кузню, і реманент. У сім років Юрась уже випробував себе біля горна, бо мати «рукомесло» ніколи не завадить. Отож, хлопчика змалку готували до того, щоб мав своє заняття, щоб міг, будучи дорослим, заробити собі на шматок хліба. Художня деталь «дідів фартух» символізує ремесло й досвід старшого з родини. Фартух – це не просто річ, цим автор підкреслює важливість стосунків між поколіннями, ланцюжок їхнього єднання, передачу досвіду онукам.

Отже, Юрко Таран – надія родини, улюбленець батьків, хоч і жив завжди в достатку, проте його виховання зводилося до того, щоб він здобув освіту, був працелюбним, наполегливим, добрим. Батьки змалку готували дитину до дорослого життя, вчили премудрощів господарювання, старалися дати гарну освіту, а дід Юхим Штельмах познайомив Юрася зі своїм ремеслом, бо це, за словами діда, «такий “додаток”, що й в огні не згорить».

Письменник співставляє умови проживання ровесників Юрка і Масі (Максима Степаненка), привертаючи увагу читача до портретів майбутніх господарів держави: «От на майдані між людьми і Петро Степаненко, не голений та худий, тримав за руку змерзлого та посинілого Масю, а он у другому кінці коло Оксани підтанцював добре одягнений та розчервонілий від холоду Юрась...» [7, с. 116].

У травні в день коронування нового царя Болотяне святкувало. Ось як пише автор про цю подію: «І настав у травні місяці цього ж таки року божого той урочистий день, а за ним і незабутня ніч, особливо незабутня для нашого славного третього покоління». Для дітей тут були розваги, яких вони зроду не бачили: «комедіанти з довгими бородами, в дивних одягах показували свої штукарства ... дорослі з того сміялися, а діти боялися та тулилися до батьків...» [7, с. 118].

А біля ставка пускали ракети, вилітали вогняні кульки самопалів. Автор знову підкреслює, що то була велика дивовижа для Івасика, Масі, Юрася – для цього третього покоління. Мася, злякавшись такої кількості вогню, утік звідси, а потім знову повертався.

Максим Степаненко, або, як називає його автор, Мася ріс у багатодітній родині. Не пощастило йому з батьками, які стали злиднями через свою неорганізованість, ледачкуватість, мрійництво. Злидні несли в хату сварки, навіть бійки .

Старший син Степаненків – Івасик багато працював удома. Він допомагав матері скрізь і всюди, а до того ще й у школі добре вчився. Свої незвичайні здібності проявляв у чотирирічній церковній школі. «Наука давалась йому дуже легко, мов якась іграшка. В школі з одного слова все розумів, усе хапав, але не мав до науки ніякісінької охоти», – так пише письменник. А батьки не цікавилися навчанням Івася, бо хотіли віддати в науку найменшого Масю. Згодом хлопчик став байдужим до навчання. А вулиця навчила його «ловити від старших хлопців недокурки у свої дитячі уста».

Мася і Юрась до школи ходили разом. Вони навчалися в «казьонній» школі, бо батьки вважали, що там навчають краще, ніж у церковній. Мася був «блідий, він фізично розвивався дуже поволі».

Наука давалась йому важкувато. Але був завзятим і любив читати книжки. Батьки оберігали його від роботи, а він старався добре вчитися. Хлопчик, «коли в хаті нікого не було, ставав на колінця перед образами і починав молитися та від свого чистого дитячого серця просив Бога, щоб Він посилив його розум і допоміг завчити напам'ять віршика...» [7, с.168]. Петро й Тодоська вірили, що їхній син вивчиться й стане паном.

Та не судилося Петру Степаненку стати здоровим. Молодий батько помер, залишивши дружині «четверо малих дітей-сиріт», лиху долю й злидні.

Мася важко пережив смерть тата. Після смерті Петра Степаненка

важко жилося Тодосьці з чотирма дітьми. Тому й віддала в найми Максима, бо Іван – старший син – не захотів свині пасти. А добре й чуле серце молодшого не витримало материних умовлянь і погляду очей, повних сліз, тому й погодився відбувати строк у Калюжного з весни і аж до Покрови. А тут ще й з господарством біда: то корова здохла, то лошичка заслабла, то курі чума скосила.

Письменник уважно стежить за боротьбою різних почуттів у душі Максимка, які визначають стан глибокої емоційної напруженості дитини: захоплення красою природи, страх, любов до матері і бажання їй допомогти, що врешті-решт тамує інші почуття і змушує його взятися за непосильну роботу.

При цьому, ми бачимо, що хлопчик здатний проявити недитячу витримку, вміння перетерпіти біль – фізичний і душевний, подолати почуття страху і самотності. Нелегко приходилося хлопчику, тому він не раз «гіркими слізьми умиває...своє дитяче личко».

Бідна дитина дуже часто зустрічалася з неправдою, злом, проте сам залишався добрим і щирим. Коли восени всі сільські діти пішли до школи, Максим мусив добувати строку. А потім пішов до класу, де всі сміялися з хлопця, бо він – свинопас. Ніхто не схотів навіть за партою з ним сидіти, окрім Юрка Тарана. А скільки принижень, злісних прізвиськ придумували діти!

Бідний селянський хлопчик Максим Степаненко (Мася) мріє теж про освіту, хоч довелося йому носити принизливе прізвисько «свинопас».

Фотій Мелешко пише в повісті так: «В Болотяному було тоді вже аж чотири школи — дві церковні та дві, так звані, “казьонні”». В одну із таких шкіл і ходив герой повісті Мася.

Здібний хлопчик з радістю й охоче навчався, тому й проявив себе в навчанні. Автор твору надіється, що сироту Максима у майбутньому наука виведе в люди.

На свій тринадцятий рік Мася вже став громадським пастухом. Люди

добре платили за випасання корів. Із хворобливого худенького Масі хлопчик перетворився на Максима, якого поважали в селі: «Бути чередником худоби – це вже не свинопасство, не пониження, а навіть пошана. Калюжний господар готовий навіть попросити гарненько...».

Перебуваючи наодинці в степу, Максим душею сприймав красу оцього безмежжя. Він вслухався в безладний галас, навчився розпізнавати «тонкопрядний спів жайворонка». На високій степовій могилі він мріє про козаків, і про гайдамаків, про дикі народи й орди – про все, про що наслухався від діда Олексія на баштані.

Від односельців Максим дізнався про англо-бурську війну в Африці, про війну на Сході Китаю. Він мріяв не раз усе побачити своїми очима. Однак, із часом ця мрійливість минула, розвіялася, «а її місце зайняли життєві думки і діла».

По закінченню двокласної школи Максим навчається в місцевій земській школі, але згодом складає успішно іспити і навчається в семінарії. Мати мріє побачити його вчителем. Хлопець мав гарний голос, тому часто разом із іншими учнями співав у церковному хорі, а ще грав на кларнеті, самотужки стягнув гроші на гітару. До нього почали приходити товариші – інтелігенти, дівчата. Але знову засушливим видався рік. І, боячись голоду і розорення, Максим вирішив улітку піти на заробітки аж на Харківщину. Багато поневірянь довелося пізнати хлопцю, а за свою роботу дістав хіба що хворобу та ліхтарі під очима від кондуктора в потязі.

Його принижували прізвиськами і «свинопас», «ракло», «босяк», але він все одно у пазусі ніс додому невеликий свій заробіток і цим пишався.

Івась – найстарший син Тодоськи й Петра, добре вчився в школі, а вдома був справжнім господарем. Він дбає про худобу, не дозволяє матері продавати частину землі, щоб якось вижити, планує купити коней на гроші, які сам заробить.

І, дійсно, на осінь найстарший син «за частину зароблених грошей (десь аж у німців) купив собі лошатко, коли повертався із строку додому».

Господарство родини збільшувалося: уже й теличка стала корівкою, а діти з матір'ю мали що їсти: «...на заговіни вони мали вже вдоволь вареників зі свіжим сиром». Іван усього себе присвятив господарюванню. Він цілими днями перебував у стайні, доглядаючи худібку. Він упертий і далекоглядний, справжній господар.

З фрагменту третьої частини «Трьох поколінь» дізнаємося, що соціальна несправедливість, усі кривди, які довелося відчувати на собі, зміни в житті суспільства привели до того, що Максим з Іваном стають демократами.

У їхній хаті збираються люди, тут проводять лекції на заборонені політичні теми. Обох Степаненків ледве не арештували. Сльози матері заставили Максима їхати в далеку Росію до родичів: мати боялася, щоб не стали сини «революціонерами».

Подальша доля братів невідома, але читачу зрозуміло, що Максим повернеться додому неодмінно, бо тут його перше кохання – Тетяна Півнівна. І він, очевидно, захоче гарно жити, а для того слід змінити суспільство. І такі як Максим, очевидно, спробують це зробити.

Отже, Івась та Максим Степаненки – справжні трудівники, юне покоління, яке саме собі торувало свій шлях у майбутнє. Нелегко приходилося хлопчикам, проте їхня наполегливість та працелюбність допомагають їм завоювати авторитет односельців, хоча ми припускаємо, що недостатнє виховання в родині могло в нелегкі часи призвести й до того, щоб шукати легшу дорогу до щастя.

Можливо, це «третє покоління» знайде шлях до розбудови нового суспільства. І однаково прагнутимуть це робити і Юрко Таран, і брати Степаненки. Саме до такої думки підводить автор повісті «Три покоління».

У газеті «Свобода» за 6 травня 1969 року в статті «Письменник трьох поколінь» Леоніда Полтави зазначено: «Але чудо все одно наступить: рано, чи пізно, «Три покоління» та інші кращі твори цього письменника будуть вивчати в Україні мільйони учнів і студентів, щоб знати свою Батьківщину,

щоб бути кращими людьми...» [12]. Віримо в ці пророчі слова.

Список використаних джерел

1. Бахтин М.М. Автор и герой в эстетической деятельности // М.М. Бахтин Автор и герой: К философским основам гуманитарных наук. – СПб: Азбука, 2000.
2. Білоус П.В. Вступ до літературознавства: навч. посібник / П. В. Білоус. – К.: Академія, 2011.
3. Винниченко В.К. Оповідання. Роман «Слово за тобою, Сталіне!», п'єса «Чорна Пантера і Білий Медвідь». – К.: Наукова думка, 1999.
4. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. / За ред. В.Г.Дончика – К.: Либідь, 1998. – Кн. 1: Перша половина ХХ ст.
5. Ковирьов А. Фотій Мелешко. Революціонер, повстанський отаман, письменник. – Новоукраїнка, 2008.
6. Мелешко Ф. Листи до В. Недайкаші (рукопис, оригінал).
7. Мелешко ФМ. Три покоління (повість). Том другий. – Нью-Йорк: Видавниче Товариство «КНИГОСПЛКА», 1959.

Інтернет-ресурси

8. Качуровський Ігор. Єднаючи час і простір.
URL: <https://tyzhden.ua/Publication/3639> (дата звернення: 12.12.2019).
9. Кушніренко Микола. Пам'яті Фотія Мелешка. Свобода, 6 грудня 1980 року.
URL: <http://www.svoboda-news.com/arxiv/pdf/1980/Svoboda-1980-255.pdf>
(дата звернення: 12.12.2019).
10. Мелешко Ф. Три покоління. Том перший. – Краків, 1943.
URL: <https://diasporiana.org.ua/proza/14257-meleshko-f-tri-pokolinnya/>
(дата звернення: 12.12.2019).
11. Мелешко Ф. Три покоління. Том другий. – Нью-Йорк, 1959.
URL: <https://diasporiana.org.ua/wp-content/uploads/books/22354/file.pdf>
(дата звернення: 12.12.2019).
12. Полтава Леонід. Письменник трьох поколінь. Свобода, 6 травня 1969 року.
URL: <http://www.svoboda-news.com/arxiv/pdf/1969/Svoboda-1969-083.pdf>

(дата звернення: 12.12.2019).

The article attempts to reveal the views, thoughts and dreams of the author of the novel "Three Generations" F. Meleshko about the future of Ukraine and ways of its development through artistic images of children.

Keywords: *artistic image, "third generation", the fate of Ukraine, the position of the author.*